

SCHÉMA DOMÁČEJ RODINNEJ LITURGIE

VEĽKÝ PIATOK

(s prípadným vyložením a uctením plaščenice
resp. ikony alebo kríža)

Na Veľký piatok popoludní alebo večer (po 15:00).

K rodinnému sláveniu, ak je to možné, je vhodné prestrieť na stôl slávnostný obrus (najlepšie v obývačke, prípadne v jedálenskom kúte alebo v kuchyni), do stredu položiť kríž, zapáliť sviecu, položiť Sväté písmo, z ktorého otec prečíta evanjelium, prípadne aj ikonu a do vázy možno vložiť kvety alebo bahniatka. Tiež je vhodné sa slávnostne obliecť (ako keď ideme do chrámu), vypnúť televízor, odložiť mobilný telefón.

Keďže ide o úctu k Ježišovi Kristovi znázornenému na plaščenici, je vhodné ju alebo ikonu Ježiša Krista (najlepšie ikonu s trpiacim Kristom, prípadne kríž) položiť na stôl.

Jednotlivé časti (všetky alebo niektoré) je možné buď recitovať alebo – ak to rodina ovláda – spievať.

ÚVOD

Stojí sa

Otec rodiny (resp. najstarší člen rodiny): Molítvami svätých otiec našich, Hóspodi Isúse Christé Bóže náš, pomíľuj nás. *(Možno sa pritom prežehnať.)*

Rodina: Amíň.

Môže (nemusí) nasledovať Načalo obyčaje:

Otec: Sláva tebi Bože náš, sláva tebi.

Rodina: Carjú nebésnyj Utišiteľu, Duše ístiny, iže vezdí sýj, i vsja ispolňájaj, sokróvišče blahích i žízni podáteľu, prijdí i vselísja v ny, i očísti ny ot vsjákija skvérny, i spasí Bláže, dúšy náša.

Otec: Svjatýj Bóže, svjatýj Krípkij, svjatýj Bezsmértnyj, pomíľuj nas.

Rodina: Svjatýj Bóže, svjatýj Krípkij, svjatýj Bezsmértnyj, pomíľuj nas.

Otec: Svjatýj Bóže, svjatýj Krípkij, svjatýj Bezsmértnyj, pomíľuj nas.

Rodina: Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu.

Otec: I nyňi, i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

Rodina: Presvjatája Trójce pomíľuj nás, Hóspodi, očísti hrichi náša, Vladýko prostí bezzakónija náša, Svjatýj, posítí, i iscílí némošči náša, ímene Tvojehó rádi.

Otec: Hóspodi pomíľuj, Hóspodi pomíľuj, Hóspodi pomíľuj.

Rodina: Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu.

Otec: I nyňi i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

Rodina: Otče naš, íže jesí na nebesích, da svjatítsja ímja tvoje, da príidet cárstvije tvoje, da búdet vóla tvojá jáko na nebesí i na zemlí. Chlíb náš nasúščný dážd' nám dnes, i ostávi nám dólhi náša, jákože i my ostavlájem dolžnikóm nášym, i ne vvedí nas vo iskušénije, no izbávi nas ot lukávaho. Jáko tvoje jest' cárstvo, i síla, i sláva, Otcá i Sýna, i Svjatáho Dúcha, nýňi, i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

MENLIVÉ ČASTI

Stojí sa

Rodina spieva alebo recituje príslušné menlivé časti sviatku (tropáre, ktoré sú nižšie). Počas spevu si možno uctiť Ježiša Krista na plaščenici (ikone resp. kríži) trojitým úklonom (klaňaním sa).

Tropár, 2. hlas

Blahooobráznyj Jósif, * s dréva sném prečísťoje Ťílo Tvoje, * plaščaníceju čístoju obvív, * i voňami vo hróbi nóvi pokrýv položí.

Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu i nyňi i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

Mironóscam ženám pri hróbi predstáv ánhel vopijáše: – míra mértvym súť prilíčna, – Christós že istlínija javísja čúžd'.

EVANJELIUM (Mt 27, 1 – 61 alebo jeho časť)

Stojí sa

Otec: Ot Matheja svjatáho Jevánhelija čténije.

Hned' nasleduje čítanie. Otec: A jak nastalo rano, všytky archijereji i staršy (naroda) radílí sja, jak Isusa ubítí. I zvjazalí johu, odvelí i peredalí oblastnomu vladarjoví Pontiji – Pilatoví.

Jak Juda, kotryj Isusa zaprodav, víd'iv, že johu odsudílí, z žaľu vernuv trídcejat' striberňakiv archijerejam i staršym, i poviv: „Ja zhrišyv, bo ja zaprodav nevínnu krov.“ No oní jomu povilí: „Što nam do toho? Ty znaš!“ A (Juda) v cer'kví striberňaky odšmarív i odyšov. Poťim pišov i zavisív sja. A archijereji vzjalí striberňaky i povilí: „Ne je dostojne datí jich do cer'kovnoj kasy: bo to je cina krovlí.“ Poradílí sja i kupílí za ních hornčar'ske pole, na pohribaňa čudžinciv. Zato toto pole doteper' nazyvát' sja pole krovlí. Tohdy sja spovnilo, što poviv prorok Jeremija: - Vzglalí trídcejat' striberňakiv, cinu toho, kotryj byv ocinenyj synamí Izrail'a, i dalí jich za hornčar'ske pole, jak mi nakazav Hospod'.

Isusa prívelí pered oblastnoho vladarja. A oblastnyj vladar' sja ho oprosív: „Ty - car' judejskyj?“ Isus jomu poviv: „Ty hovoríš.“ A kolí johu

archijereji i staršy obviňali, vin nič ne odpovidav. Tohdy jomu Pilat poviv: „Ne čuješ, kiľko toho protiiv tebe svidčať?“ No vin jomu ne odpoviv ani na jedno slovo. A Pilat sja barz čudovav.

Na prazdník Paschy mav oblastnyj vladar' obyčaj pustiti jednoho vjazňa, kotroho sobi narod vybrav. Tohdy byv u vjaznici vjazeň, što sja zvav Varava, o d'ilach kotroho vsytky znali. Jak sja poschodili, Pilat jim poviv: „Kotroho (z tych dvoch) chočete, žeby ja vam pustiv? Varavu, abo Isusa, kotroho zvut' Christos?“ Bo znav, že Isusa vydali zato, bo jomu zavidiľi.

A jak sid'iv na sudišči, joho žena jomu po sluhovi odkazala: „Ne rob nič tomu spravdivomu, bo ja dnes' u sni pro ňoho mnoho terpila.“ No archijereji i staršy nahvarili ľudej vybrati Varavu, a Isusa zmarnovati. Pilat sja zvidovav: „Koho z tych dvoch chočete, žeby ja vam pustiv?“ Oni povili: „Varavu.“ Pilat sja oprosiv: „A što zrobiti z Isusom, kotroho zvut' Christos?“ A vsytky jomu odpovili: „Naj bude rospjatij!“ Oblastnyj vladar' poviv: „Što take plane zrobitiv?“ No oni išči silniše kričali: „Naj bude rospjatij!“

Jak Pilat vid'iv, že nič ne zmože a nespokij vzrostať, vzjav vodu, pred očami naroda omyv sobi ruky i poviv: „Ja ne mam viny na krovli toho spravdivoho. Znajte o tim!“ A narod odpoviv: „Joho krov na nas i na našych d'it'och!“ Tohdy jim pustiv Varavu. Isusa dav zbičovati i peredav na rospjat'a.

Tohdy vojaky oblastnoho vladarja odveli Isusa do pretorija i zaklikali vsytkych vojakiv. Rozblekli joho, odili do červenoho plašča, vpleli vinec' iz terňa, položyli jomu na holovu a do pravoj ruky dali palicju. Klakali pred nim, smijali sja z ňoho i hovorili: „Raduj sja, carju judejskij.“ Plivali na ňoho, brali palicju i bili joho po holovi. A jak sja nasmijali z ňoho, zňali z ňoho červenij plašč, odili ho do joho oblečiča i veli na rospjat'a.

A jak vychodili, stritili čolovika z Kirineji, kotryj sja zvav Simon. Toho prisilovali nesti Isusiv krest. Jak vojaky prišli na misce nazvane Golgofta, što značit' misce lebok, dali jomu pitii ocet zmišanyj iz žovčov. A vin, jak prijav, ne choťiv pitii. A jak joho rospjali, metalii žreb i d'ilili sobi joho oblečiča. Sidili tam i dozerali na ňoho. Nad holovu jomu pribili tabličku, na kotrij byla napisana joho provina: „Toto je Isus, car' judejskij.“

Tohdy rospjali z nim i dvoch rozbijnikiv: jednoho na pravij a druhoho na ľivij storoni. A toty, kotry tamady perechodili, obražali joho, krutili holovami hovorili: „Ty, kotryj burjaš cer'kov a za tri dni jej znova buduješ, sohraň samoho sebe. Kid' ty Syn Božyj, zyjď iz kresta.“ Tak samo posmivali sja jomu i archijereji, učitel'i Zakona, staršy i farizeji. Hovorili: „Druhych sohraňav, a sebe ne može sohraňiti? Kid' vin car' Izrail'a, naj teper' zyjde

z kresta, a my v ňoho uvríme! Vin naďijav sja na Boha, naj ho teper' vyslobodiť, kid' mať d'aku. Bo poviv: - Ja - Syn Božyj . - "Tak samo posmivali sja jomu i rozbijníky, kotry byli rospjaty vjedno z ním.

A od dvanadcjatoj hodiny nastala tma po cil'ij zemli do hodiny tret'oj. O tret'ij hodini Isus skriknuv silnym holosom: „Ili, ili, lima savachtani“, što značit': „Bože mij, Bože mij, čom ty mene ochabív?“ Jak toto čulí dakotry iz tych, što tam stojali, hovorili: „Klíče (proroka) Iliju.“ I takoj jeden iz nich pobih, vzjav hubku, namačav do victu, naďiv na pal'icju i dav jomu pítí. No ostatni hovorili: „Ochab tak, naj vídíme, ci jomu přijde Ilija pomoči.“ Isus poťim znova skriknuv silnym holosom i oddav ducha.

I smot', cer'kovna opona rozderla sja na dvoje, od ver'chu až dolov, zemľa sja zatrjasla, skaly sja rospali, hroby sja otvorili a tila mnohych pomeršych svjatych voskresli. Vyšli z hrobiv a po joho voskresiňu vošli do svjatoho mista i pojavili sja mnohym. A stotník i toty, kotry iz ním dozerali na Isusa, jak vídili zeml'itrjasiňa i toto, što sja d'ilo, perestrašyli sja i hovorili: „Vin byv spravdy Syn Božyj.“

Bylo tam i mnoho žen, kotry išli za Isusom iz Galileji i prísľuhovali jomu. Smotrijli zdaleka. Midži nima byla Marija Magdalina, Marija - mať Jakova i Josiji, i mať Zevedejovych syňiv.

A jak sja zmer'klo, prišov bohatty čolovik iz Arimateji, kotryj sja zvav Josif i tyž byv Isusovym učeníkom. Vin išov ku Pilatovi i prosiv Isusove t'ilo. Tohdy Pilat nakazav t'ilo dati. Josif vzjav t'ilo, zaviv do čistoho polotna i položiv do svoho novoho hroba, kotryj vytesav do skaly. Dveri hroba privaliv velikym kamiňom i odyšov. A byla tam i Marija Magdalina i druha Marija, kotry síd'ili prosto hroba.

Sedí sa

Na tomto mieste je možné (nemusi to však byť) krátke zdieľanie sa s prečítaným Božím slovom a tajomstvom sviatku. Otec môže otázkami pomôcť napr. takto: O čom hovorí toto Evanjelium, toto Božie slovo? Ako sa nás týka? Ako súvisí s našim/mojím životom? Čo mi toto Božie slovo hovorí pre môj život? Čo nás v tomto Božom slove zaujalo? Ako súvisí so sviatkom? ...

Rodina si klakne k plačsenici (alebo k ikone trpiaceho Krista, alebo ku križu) a modlia sa spolu:

Hospodi Isuse Christe Bože naš, blahoslovime ťa i veličame jak svojoho Spasiteľa, Izbaviteľa i najvyššoho Blahoditeľa. Dožyčiv jes nam perežyti svjatu postnu dobu i dostihnuti až svjatyj deň voskresiňa tvojoho prijateľa Lazarja i slavnyj vchod do Jerusalima. Vjedno s izraiľskyma d'itmi, kotry

trimali v rukach olivovy holuzky, za likovaňa „Osanna na vysotach!“ sme ťa doprovodili do chramu. Byli sme svdkami i tvojoho spasiteľneho presvjatoho terpiňa. Klaňali sme sja ti rospjatomu na Krestí. Do hrobu sme položyli tvoje Božestvenne Ťilo. A teper stojime na porozi tvojoho slavneho voskresiňa. Padame na kolina pered tvojim svjatym hrobom i serdečno ťa prosime za tvojich sluhiv, kotry prišli (do toj svjatoj cerkvi), žeby ťa veličali. Prijmij jich smirenne ispovidana hrichiv i pravdive pokajaňa, tak jak jes prijav mytarjovy vzdychy.

Pro tvoje slavne voskresiňa jim odpusť vsytky hrichy i očisť jich, jak jes očistiv kajuščusja hrišnicu. Posanuj jich, jak jes posanovav Petra, kotryj odrik sja od tebe, a poťim hirko plakav. Napovň jich serdcja smirennym strachom Božym i daj, žeby ťa pravdivo ľubili cilym serdcjom i povnili tvoju voľu. Podaj jim blahodať, žeby sja vse dostojno pričaščali tvojoho svjatoho Ťila i Krovli a stalisja naslednikami tvojoho nebesneho carstva vjedno so vsytkyma svjatyma. Bo ty jes naš Spasiteľ i Čolovikoľubec. Proto ti vozsylame slavu, blahodariňa, česť i pokloňiňa vjedno s Otcjom i s presvjatym i žyvtovornym Duchom, teper i vse i na viky vikiv. Amiň.

ZÁVER

Rodina: Dostójno jest' jáko voistinnu blažiti Ťá Bohoródicu, prisnoblažennuju i preneporučuju, i Máter Bóha nášeho. Čestnijšuju Cheruvím, i slávnijšuju bez sravnénija Serafím, bez istlínija Bóha Slóva róždšuju, súščuju Bohoródicu ťa veličajem.

Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu i nyňi i prísno, i vo víki vikóv. Amiň. Hóspodi, pomíľuj. Hóspodi, pomíľuj. Hóspodi, pomíľuj. Blahosloví.

Otec: Hóspodi, Isuse Christe, Syne Bóžij, molítvami prečistyja svojeja Mátere, prepodobnych i bohonósnych otec nášich, i vsích svjatých pomíľuj i spasí nás, jáko bláh i čelovikoľubec. (Možno sa pritom prežehnať.)

Rodina: Amiň.

Na záver sa možno ešte pomodliť alebo zaspievať:

Rodina: Hóspodi Isúse Christé, Sýne Božij, pomíľuj mja hrišna. (3x)